

Verkiezingsprogramma 2026-2030

**GEMEENTE
BELANGEN**
Midden-Groningen

Er valt iets te kiezen “Lokaal en dichtbij de burger”

Voorwoord

Beste kiezers van Midden-Groningen,

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van GemeenteBelangen Midden-Groningen (GBMG). Onze gemeenschap verdient een fijne leefomgeving en in dit verkiezingsprogramma laten wij zien wat onze visie als lokale politieke partij is op onze gemeente. Verder hebben we benoemd wat we hebben bereikt en hoe we daar een verder vervolg aan willen geven in 2026 /2030.

We hebben gesproken met onze inwoners, ondernemers, verenigingen en instanties die met onze gemeente verweven zijn en deze inbreng hebben we meegenomen in het opstellen van ons programma. Want wij geloven dat lokale betrokkenheid het echte verschil maakt. Geen regeltjes en beleid bedacht op afstand, maar vanuit betrokkenheid bij de straten, scholen, verenigingen en ondernemers die onze gemeente vormen.

Wij nodigen u van harte uit om met ons mee te denken en mee te doen. Samen kunnen wij een fijne leefomgeving realiseren: Lokaal en dichtbij de burger.

Vastgesteld door de leden GBMG 16-11-2025.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave.....	3
Inleiding	4
Wat hebben we bereikt?	4
Vooruitblik op de komende vier jaren	5
Hoofdstuk 1: De leef- en woonomgeving	6
1.1 Leefbaarheid	6
1.2 Brede Welvaart	8
1.3 Sociale Veiligheid	9
1.4 Verkeersveiligheid	10
1.5 Natuur en Milieu	10
1.6 Duurzaamheid, Energie en Klimaat	12
1.7 Wonen.....	13
1.8 Vervoer en Bereikbaarheid	14
Hoofdstuk 2: Ondersteuning	16
2.1 Economie & Werkgelegenheid	16
Hoofdstuk 3: Burger in beweging	17
3.1 Sport	17
Hoofdstuk 4 Voorzieningen	20
4.1 Onderwijs.....	20
4.2 Ouderen.....	20
4.3 Jongeren	21
4.4 Kleurrijke samenleving	22
Samengevat alle speerpunten op een rij.	24

Inleiding

Het vertrouwen in de politiek neemt nog steeds af. Veel mensen hebben het gevoel dat er veel wordt gepraat, maar weinig wordt geluisterd. GBMG doet dit anders. Als lokale partij staan wij dichtbij en blijven wij in gesprek met onze inwoners en ondernemers. We luisteren en blijven de lokale problematiek in kaart brengen. GBMG zet zich ervoor in dat in de gemeente echt naar de lokale problematiek gekeken wordt en dat dit ook wordt opgepakt! Wij blijven de dagelijkse zorgen van onze inwoners en ondernemers ophalen en benoemen, zo mogelijk verminderen of liever nog oplossen. Ook de komende vier jaren zal dit een belangrijk speerpunt van GBMG blijven.

GBMG is wel zichtbaar

Terugkijkend naar de periode 2022-2026 gingen een aantal zaken goed:

- Een mooi voorbeeld is de scholenbouw, van versteviging tot nieuwbouw. Vele dorpen en wijken hebben nu schoolgebouwen waar onze kinderen adequaat onderwijs krijgen in een prettige leeromgeving. In sommige wijken is het gelukt hierbij voorzieningen te plaatsen als sportlokalen. Dit is deels gelukt met gemeentelijke middelen en voor het merendeel met het geld dat we ontvingen voor het aardbevingsbestendig maken van schoolgebouwen. Een prestatie om trots op te zijn.
- De ontwikkeling en afhandeling centrumplan Muntendam. Een nieuw dorps huis op de locatie De Menterne, waarbij de school uit het plan is gehaald en naar een locatie in het dorp is verplaatst. De raad heeft ingestemd met de bouw van een nieuwe multifunctionele accommodatie (MFA) in Muntendam, waar de bouw spoedig kan beginnen en dat zal ook gebeuren met de bouw van een nieuwe MFA in Kropswolde.
- Er wordt gestart met herstructurering Hoogezand Noord. Een plan in uitvoering waarin de buurtbewoners en organisaties vanaf het begin mee kunnen participeren. Participeren aan het begin is draagvlak vergroten!
- Een update van de Slochterhaven en het gebied eromheen, is een mooi initiatief waar we ook als GBMG trots op zijn.
- Na een valse start is er nu een aanpak in de maak om het dorp Harkstede en omgeving een bestendige toekomst te geven. Waarbij de inbreng en participatie van het dorp en omgeving een belangrijke pijler is. GBMG zal daarop voortborduren.
- We hebben soms kritisch en vaak positief onze steentjes bijgedragen om het beleid mede gestalte te geven. Ook in de raadsperiode 2026-2030 staan wij graag aan het roer om onze ideeën (verder) uit te voeren.

Wat hebben we bereikt?

- We luisteren naar onze inwoners en blijven de verbinding zoeken om goed beleid te kunnen voeren. Veel van de frustraties van onze inwoners gaan over openbaar groen en de wegen. GBMG heeft zich ingezet om meer geld de komende jaren voor onderhoud aan wegen, bruggen en openbaar groen. In vakterm extra geld voor infrastructurele kunstwerken. Waarbij het nog een hele klus is om de achterstanden voor 2030 terug te dringen. Zonder een forse investering die beschikbaar is gesteld zou dit nooit lukken. We hebben gerealiseerd dat ruim 32 miljoen euro tot 2030 beschikbaar wordt gesteld om achterstanden weg te werken aan wegen, groen en riool (zoals in Muntendam, Noordbroek en Kolham en de verkeersremmende maatregelen in Hoogezand).
- GBMG is kritisch op de financiën van de gemeente. Middelen moeten worden gebruikt waarvoor ze zijn bedoeld in een bijdrage leveren aan de brede welvaart. We hebben onder andere bereikt dat:
 - De leefbaarheids gelden (krimp gelden) zijn toegevoegd aan de reserve 'Hart voor Muntendam' en niet aan de algemene reserve
 - 2 miljoen uit de Najaarsnota 2022 is gereserveerd voor een Fonds Maatwerk die de gevolgen van de energiecrisis teniet doen
 - Een eigen budget voor de kinderraad vastgesteld
 - De stijging van de OZB gemaximaliseerd

- Lastenverhoging als gevolg van hoger vast recht in de afvalstoffenheffing beperkt
- Een belangrijk speerpunt de afgelopen periode was het tegenhouden van nieuwe wind- en zonneparken. Hierdoor zijn er geen zoekgebieden voor windenergie in de gemeente Midden-Groningen en GBMG blijft zich hard verzetten tegen grootschalige zonneparken. Bij zonneparken die wel gerealiseerd worden, moet handhavend worden opgetreden als de ruimtelijke inpassing tekortschiet.

Hieronder volgt een beknopt overzicht van de belangrijkste door ons ingediende en gesteunde moties en amendementen waaruit de inzet van GBMG volgt.

Moties

- Geen datacentrum in Midden-Groningen
- Collectief particulier opdrachtgeverschap: ter ondersteuning van plannen voor knarrehoven of starterswoningen
- Jeugdcriminaliteit: specifieke aandacht voor preventie en een gerichte aanpak
- Uit de bijstand door activeringstraject
- basisbanen in Midden-Groningen voor mensen van 27 jaar en ouder met een bijstandsuitkering
- Tegen mogelijke vestiging van munitiedepots binnen de gemeentegrenzen van Midden-Groningen
- Tegen kernenergie
- Jongerenwerk Plus verder uit breiden: voorkomen is beter dan genezen
- Kwaliteitsimpuls sportpark 'Onder de juffer'

Amendementen

- Formeel vastleggen in het raadsbesluit Ruimtelijk economisch perspectief A7/N33 dat de gemeente Midden-Groningen afziet van een uitbreiding van het bedrijventerrein Rengers bij Kolham
- Laadvisie: onderzoeken toepassing van het gebruik van Waterstof in het gehele proces van duurzaamheid en daarbij de financiële gevolgen in beeld te brengen
- Bij de vaststelling van het Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2024-2027 vastgesteld een zienswijze in te dienen waarin wordt opgeroepen om er alles aan te doen
- dat de politiesterkte in Ommelanden-Midden (en in heel Noord-Nederland) op voldoende sterkte te brengen

Vooruitblik op de komende vier jaren

Een groot project voor de lange termijn is het Masterplan Hoogezand. Een klus die jaren zal duren en waarbij we de inwoners vanaf de start willen meenemen is het proces.

Tevens moeten we ook blijven investeren in dorpen en wijken en zal dit de nodige inspanning van de nieuw te kiezen raad vragen, waarbij GBMG het belangrijk vindt dat de dorpen en wijken hier goed bij worden betrokken. Vragen via de dorps- en wijkraden: waar moeten we op inzetten? Vele dorpen hebben een dorpsplan voor de komende jaren ontwikkeld en daaruit moeten we verstandige, realistische zaken gaan aanpakken. Niet op voorhand zeggen dat het niet kan, maar meer samen bereiken om de leefbaarheid in de dorpen en wijken te verbeteren. GBMG wil daar de verantwoordelijkheid voor nemen en dragen! Zelf aan het roer staan om de ideeën uit de dorpen en wijken uit te voeren.

Dat het anders kan, leest u in ons verkiezingsprogramma. Wij weten dat er keuzes gemaakt moeten worden. Keuzes die niet bij iedereen in goede aarde zullen vallen. Besturen is immers Luisteren, Overwegen en Besluiten en dat alles binnen de financiële ruimte die er is. De gemeente als (dienende) partner is de basis.

Er valt iets te kiezen “Lokaal en dichtbij de burger”

Hoofdstuk 1: De leef- en woonomgeving

1.1 Leefbaarheid

Leefbaarheid in dorpen en wijken is een breed en belangrijk thema dat raakt aan de kwaliteit van leven van inwoners. Het gaat om hoe prettig, veilig, gezond en sociaal verbonden mensen zich voelen in hun leefomgeving. We moeten een aantal kernaspecten, die vaak worden meegenomen bij het beoordelen en verbeteren van leefbaarheid, benoemen.

In de visie van GBMG bestaat de fysieke omgeving uit een goed woonkwaliteit, goede woningen, voldoende groen en nette straten. Waarbij we blijvend moeten investeren in de openbare ruimte. Goed onderhouden parken, pleinen, speeltuinen, fiets- en wandelpaden. Goede bereikbaarheid van dorpen, wijken en kernen is belangrijk, waarbij er aandacht is voor de verkeersveiligheid en niet te vergeten het openbaar vervoer.

GBMG zet zich in om de kwaliteit en leefbaarheid in woonwijken en dorpen waar dit momenteel in orde is te handhaven. Waar dit niet het geval is maken wij ons hard voor het verhogen of te verbeteren. De gemeente dient zo aantrekkelijk mogelijk te zijn voor wonen, leren, recreëren en werken. Met de gerealiseerd 32 miljoen kunnen we dit ook waarmaken. GBMG ziet er de komende jaren op toe dat deze middelen ook goed worden besteed in samenspraak met onze inwoners.

Sociale veiligheid is van belang voor het gemeenschapsgevoel. Waarbij er aandacht moet zijn voor diversiteit en inclusie. Met andere woorden, ruimte voor verschillende groepen om samen te leven. Hoe betrekken we de bewoners bij hun dorp, wijk of kern? Het stimuleren van bewoners en buurtinitiatieven is samenwerken aan plannen en meewerken als gemeente om zaken gezamenlijk te realiseren. Goede participatie van buurt, wijk of dorpsbewoners, is vroegtijdig mee laten participeren in het maken van beleid.

Voorziening en diensten: Onderwijs, zorg en winkels, nabijheid van basisvoorzieningen in uw buurt zijn zaken die GBMG van belang. Culturele en sportvoorzieningen zoals bibliotheken in welke vorm dan ook en sportclubs, buurthuizen zijn essentieel bij leefbaarheid. Iedere buurt, wijk, of dorp moet goede toegang hebben tot digitale infrastructuur zoals internetdiensten en digitale diensten.

GBMG vindt dat er op lokaal niveau meer "reuring" moet komen, variërend van winkelvoorzieningen tot horeca op het niveau van de kernen en dorpen.

Het streven van GBMG is de kwaliteit en leefbaarheid van de bestaande woonwijken en dorpen blijvend te verbeteren. Veel inwoners geven aan dat het gevoel van veiligheid in hun wijk en dorp in het geding is. Criminaliteit, overlast en het ontbreken van sociale controle zijn veelgehoorde krennen, daarbij zal op sommige plekken als uiterste maatregel (tijdelijk) cameratoezicht mogelijk gemaakt moeten worden. Als preventie niet werkt, zullen we middelen vrij moeten maken voor hardere aanpak.

De gemeente dient zo aantrekkelijk mogelijk te zijn om te wonen, leren, recreëren en werken. De afgelopen 4 jaar is er een start gemaakt met stadshart Hoogezand en in meerdere wijken en dorpen is er sprake van stads- en dorpsvernieuwing, waardoor de leefbaarheid toeneemt. De komende vier jaar blijven we hier aandacht voor hebben. Rekenschap houden met duurzaamheid en toekomstbestendigheid moeten we zorgen voor voldoende aanbod van energiezuinige woningen en duurzame mobiliteit. Inbreiding van oude schoollocaties is ingezet en zal de komende raadsperiode gestalte moeten krijgen.

Op de woningmarkt dreigt een tweedeling. Door de liberalisering van de woningmarkt dreigen met name jongeren, starters, alleenstaanden, middeninkomens en gezinnen met alleen

eenverdieners de dupe te worden. We komen bij het programma Wonen er uitgebreid op terug.

Een belemmering zijn de financiële mogelijkheden van de gemeente.

Net als bij andere gemeenten speelt decentralisatie een rol bij met name jeugdzorg, waardoor veel tekorten ontstaan om onze ideeën uit te voeren. De Rijksoverheid, Den Haag, heeft veel taken bij de gemeente neergelegd, zonder daar de broodnodige euro's bij te geven. Hierdoor lopen we tegen financiële problemen aan die we als lokale politiek mogen oplossen.

Nij Begun biedt kansen: een programma gericht op grootschalig herstel en toekomst programma voor Groningen en Noord-Drenthe, opgezet als reactie op de gevolgen van de gaswinning in de regio. Het richt zich ook op onze inwoners voor een nieuwe start met investeringen in de hoofdthema's de Sociale Agenda, de Economische Agenda en de isolatieaanpak. Als GBMG besteden we de komende raadsperiode extra aandacht aan de uitvoering van dit programma, zodat doelen ook daadwerkelijk uitgevoerd kunnen worden en het geld wordt besteed aan waar het voor is bedoel.

Ook de betrokkenheid van u als inwoner, ondernemer of organisatie is voor bijzonder belangrijk. We hechten als GemeenteBelangen Midden-Groningen sterk aan het participeren van onze inwoners op diverse vraagstukken. Het gaat om uw leefomgeving en uw gemeente. We kennen diverse manieren van participatie. We hebben de wijk- en dorpsraden, inspreekmomenten, inloop- en informatieavonden en via de digitale kanalen kunnen inwoners ook hun mening meegeven. Ook zijn er tegenwoordig zogenaamde burgerberaden of jongerenraden. We staan als lokale partij open voor nieuwe initiatieven, zolang er draagvlak is. Het uiteindelijke budget en bevoegdheid liggen bij de democratisch gekozen gemeenteraad.

1. Herstel:

Schadeherstel aan gebouwen, versterking van woningen en aandacht voor mentale en fysieke gezondheid. De aardbevingsproblematiek blijft aanhouden, zo hebben we ook gezien na de beving bij Zeerijp. Nog steeds kampen er vele inwoners met onveilige situaties en trage versterkingsoperaties. Het Nij Begun mag geen afleidingsmanoeuvre worden om deze operatie uit het zicht te halen. We blijven ons standpunt als lokale partij dan ook onderschrijven. Den Haag moet doen wat ze beloofd hebben en ophouden met traineren.

2. De sociale agenda:

Hier krijgt de deelnemende gemeente geld voor. Waarbij de doelstelling voor onze inwoners gericht is op minder armoede, betere gezondheid, meer kansen voor kinderen. Concrete maatregelen zoals extra lesuren, ondersteuning bij schulden, en investeren in gemeenschapszin.

We hebben het over drie fundamenten van de Sociale agenda. Gemeenschapszin en trots stimuleren. Maar ook investeringen in wijkcentra en buurt-en dorpshuizen. Ondersteuning van lokale initiatieven zoals sportclubs, muziekverenigingen en vrijwilligersorganisaties. Budget beschikbaar te stellen voor maatschappelijke, culturele en sportieve projecten. Bevordering van Groningse cultuur.

Er eerder bij zijn:

Is inzetten op extra lesuren op basisscholen van minimaal tot maximaal 6 uur. Toegang tot muziek, sport en ontwikkeling voor elk kind. Maar ook inzetten op vroegtijdige ondersteuning bij bijvoorbeeld mentale gezondheid op scholen en in de dorpen en wijken.

Structurele aanpak van fundamentele problemen:

Bestrijding van armoede en schulden. Verbetering van lees-digitale vaardigheden. Buddy-systemen voor mensen met schulden. Aanpak van voortijdige schooluitval.

3. Economische agenda:

Focus op duurzame energie, landbouw, industrie, gezondheid en vrijetijdseconomie. Maar ook investeren in samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven, winkelcentra en toerisme.

4. Isolatie Aanpak

Voor woningisolatie en ventilatie tot 2035. Natuurvriendelijke isolatie om biodiversiteit te beschermen.

Veel zaken zijn benoemd en de kunst is daarbij om in goede samenwerking met andere gemeenten, scholen, zorgorganisaties, lokale verenigingen en vrijwilligers het tot een succesvolle aanpak te maken. We zullen als GBMG onze inbreng op de uitvoering toetsen aan de geformuleerde doelen. Waarbij we op voorhand een signaal afgeven om de organisatiekosten binnen de perken te houden. Onze inwoners horen centraal te staan, nu gaat er nog veel geld naar inspectie, experts en rapportages. Procedures die veel te lang duren, veel geld kosten en waar de emoties hoog oplopen en mensen die daardoor mentale en psychische klachten krijgen. Dit moet anders.

Speerpunten:

- **Blijvend investeren in de openbare ruimte: kwaliteit en leefbaarheid waar het op orde is in stand houden, waar dit niet het geval is verbeteren**
- **Goede bereikbaarheid en voorzieningen nabij: aandacht voor verkeersveiligheid en het openbaar vervoer**
- **Burgers vroegtijdig betrekken (laten participeren) in het maken van beleid**
- **Meer reuring in de kernen en dorpen**
- **Investeren in een aantrekkelijke gemeente voor wonen, werken, leren en recreëren**
- **Nij begun is bedoeld om de gevolgen van de aardgaswinning te herstellen, de inwoner moet hierin centraal staan. Organisatiekosten moeten binnen de perken blijven**

1.2 Brede Welvaart

Het welzijn en welbevinden van onze inwoners is een belangrijk speerpunt van GBMG, dit wordt ook wel brede welvaart genoemd. Het welzijn van een samenleving kan niet alleen in geld worden uitgedrukt. Naast materiële welvaart is ook het welbevinden van onze inwoners belangrijk. Brede welvaart gaat over alles wat het leven de moeite waard maakt. Welzijn is iets wat iedereen persoonlijk beleeft en gaat over de mate waarin men tevreden is met de eigen leefsituatie. Brede welvaart dient als kader.

Een groot deel van onze inwoners maakt zich zorgen over de toekomst als het gaat over gezondheid en zorg, hoe mensen met elkaar omgaan en de woningmarkt. Brede welvaart gaat ook over de toekomst. We kijken niet alleen naar de huidige situatie, maar ook denken na over hoe we in de toekomst willen leven met elkaar. Het is belangrijk ons bewust te zijn dat de keuzes die we nu maken van belang zijn voor de toekomst. Door vooruit te kijken, kunnen we keuzes maken die ook op de lange termijn de brede welvaart vergroot.

Waar lopen we nu tegenaan?

De maatschappelijke uitdagingen waar we als gemeente voor staan, gaan dwars door alle sectoren heen. We weten dat het niveau van de brede welvaart in onze gemeente achterblijft

bij het landelijke gemiddelde en dit wil GBMG veranderen. Hoe gaan we om met grote uitdagingen zoals klimaatadaptatie, het complexe zorglandschap, de vergrijzing en het tekort aan (betaalbare) woningen?

Bereikbaarheid is een voorwaarde voor kansengelijkheid. In landelijke gebieden, ook in Midden-Groningen, kan de afstand tot basisvoorzieningen (zoals winkels of een huisarts) verder onder druk komen te staan. Vooral voor mensen zonder een auto is dit een probleem. Het verdwijnen van lokale voorzieningen en de verschraling van openbaar vervoer vergroot dit probleem. Vaak hebben inwoners, ouderen, jongeren en mensen met een lagere sociaaleconomische achtergrond hier last van. Voor deze groep inwoners kan een beperkte bereikbaarheid leiden tot moeilijkheden in het verkrijgen van toegang tot zorg, onderwijs, werk en het onderhouden van sociale contacten.

Kansen en uitdagingen in Midden-Groningen en de regio

De veranderende bevolking heeft een aanzienlijke impact op de brede welvaart in de provincie, de regio en Midden-Groningen met zowel uitdagingen als kansen. De groeiende bevolking vraagt om meer woningen, voorzieningen en infrastructuur. De toename van eenpersoonshuishoudens vraagt om kleinere woningen, terwijl er mogelijk minder vraag is naar grotere gezinswoningen. De vergrijzing van de bevolking leidt tot een grotere zorgaanvraag en er komen verhoudingsgewijs minder werkende mensen ten opzichte van het aantal niet-werkenden doordat het percentage ouderen sneller stijgt dan het percentage jongeren.

Tegelijkertijd bieden deze uitdagingen ook kansen. Kansen voor innovaties in de zorg, zoals technologische ontwikkeling en nieuwe zorgconcepten. En kansen om anders met de woningvoorraad om te gaan. In de paragraaf wonen gaan we hier verder op in.

Speerpunt:

- **Brede welvaart in Midden-Groningen naar een hoger niveau brengen**

1.3 Sociale Veiligheid

Sociale veiligheid is te omschrijven als de mate waarin mensen zich veilig voelen in hun sociale omgeving. Het gaat niet alleen om de afwezigheid van fysiek geweld of intimidatie, maar ook om een psychologische veiligheid, respectvolle omgangsvormen en het gevoel om erbij te horen. Waar mensen zich vrij voelen om zichzelf te zijn, hun mening te uiten en deel te nemen aan sociale interacties zonder angst voor discriminatie, pesten, uitsluiting, intimidatie of grensoverschrijdend gedrag. Het omvat ook het vertrouwen dat er adequaat wordt opgetreden wanneer deze veiligheid wordt geschonden.

Wat ons betreft zijn er grenzen aan gedogen. Prioriteit dient gegeven te worden aan zaken waar een ander overlast van ondervindt en aan situaties waar de veiligheid in het geding is. Onze bewoners willen zich veilig en vertrouwd voelen in hun eigen woonomgeving.

De politiecapaciteit is beperkt waardoor vaak alleen brandjes worden geblust. Inwoners ondervinden dit dagelijks, niet alleen door de stijgende (drugs) criminaliteit, maar ook door andere vormen van overlast. Daardoor hebben veel inwoners het gevoel dat het steeds onveiliger wordt, ook in de openbare ruimte. Meer blauw op straat is een probaat middel om het gevoel van onveiligheid te verminderen. GBMG blijft zich inzetten op zichtbare aanwezigheid van de overheid in dorpen en wijken door gerichte inzet boa's en wijkagenten, desnoods willen we extra geld beschikbaar stellen.

De BOA's zijn de ogen en oren voor de politie en het gemeentebestuur. Naast het toezicht en handhaven kunnen zij vroegtijdig signaleren wat er speelt op straat, in de buurt, wijk of het buitengebied. Door hun gericht in te zetten in dorpen en wijken kunnen we een preventieve werking teweegbrengen. Een meldpunt overlast of intimidatie kan hierbij ondersteunend zijn.

Ook gesprekken tussen wijk- en dorpsverenigingen met wijkagenten kan een positieve bijdrage hebben op het verminderen van overlast en het gevoel van onveiligheid. Daarnaast wil GBMG meer inzetten op preventie door de inzet van jongerenwerkers en preventieprogramma's op alle scholen in onze gemeente.

Speerpunten:

- **Meer inzetten op preventie door jongerenwerkers.**
- **Preventieprogramma's starten op alle scholen in onze gemeente.**
- **Meldpunt voor overlast of intimidatie, zoals buurtpreventie of wijkagenten.**
- **Gerichte inzet van BOA's en wijkagenten in dorpen en wijken.**

1.4 Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid is het zoveel mogelijk voorkomen van ongevallen en het beschermen van weggebruikers door het verminderen van risico's, waarbij rekening wordt gehouden met zowel objectieve (aantal slachtoffers), als het subjectieve gevoel van veiligheid. Dan hebben we het over maatregelen op het gebied van infrastructuur, voertuigen en gedrag. Verkeersveiligheid is zorgen dat onze kinderen en kleinkinderen, wij allen, ons veilig kunnen verplaatsen zowel lopend, op de fiets of met de auto. Daarvoor moeten we blijven investeren in veilige infrastructuur, fietspaden, kruispunten en gebruiksvriendelijk wegontwerp, ook voor de oudere deelnemers aan het verkeer. We willen graag meer handhaving op asociaal verkeersgedrag. Aandacht voor gedragsverandering via campagnes en educatie.

Qua verkeersveiligheid zien we ook dat we onze gladheidsbestrijding aandacht behoeft. Nog te vaak horen we na winterse buien, dat het soms lang duurt voordat alles weer begaanbaar is, zowel in wijken als in de dorpen. Als we van inwoners verlangen dat zij hun stoepje netjes houden, dan moet de gemeente zijn beste beentje voor zetten om de wegen in orde te krijgen, ook al is dat tijdens de soms barre omstandigheden niet altijd snel haalbaar, het streven moet er zijn.

We zijn zoals gezegd druk bezig met het wegwerken van achterstallig onderhoud. Daarbij kijken we of we zaken integraal kunnen aanpakken, dus als er een straat wordt aangepakt, dan pakken we het liefst ook direct de rioleringen en andere zaken mee. Op deze manier beperken we de overlast tot een minimum en hebben we maximaal rendement uit de investeringen. We zien dat we diverse knelpunten hebben als het om het verkeer gaat. De verkeersdruk neemt toe, er rijden steeds meer en steeds zwaardere voertuigen over onze wegen. We zien met name in de spits dat er een aantal locaties in onze gemeente zijn die vastlopen. Een belangrijke hierin is het kruispunt bij de Kerkstraat en Meint Veningastraat in Hoogezand. Hier moeten grote stappen gezet worden, welke noodzakelijk zijn om ook onze ondernemers bereikbaar te houden. Dit kan de gemeente niet alleen, we willen dus samenwerken met provincie en andere overheden en instanties om hier tot een goede aanpak te komen.

Het aangenomen mobiliteitsplan moet bijdragen aan het versoepelen van de verkeersstromen. We willen ook in overleg met de provincie over het scheepvaartverkeer. We zien nog te vaak dat het verkeer stil komt te staan, omdat er scheepvaart in de spits door belangrijke bruggen moet en het verkeer op A7 en N33 stilstaat, wat ook nog eens gevaarlijke situaties met zich meebrengt. Dit moet anders, met het beperken van het openen van bruggen tijdens de spits bijvoorbeeld.

In een aantal dorpen zien we toenemende overlast van hardrijders en sluipverkeer. In Zuidbroek hebben we grote zorgen om het vele vrachtverkeer wat door het dorp moet om op het industrieterrein te komen. Hiervoor moeten we een structurele oplossing vinden. In Harkstede en Meeden, maar ook in vele andere dorpen ondervindt met overlast van hardrijders

en in Noordbroek wringt het landbouwverkeer zich door het dorp. Dit laatste probleem horen we ook vanuit de andere dorpen.

In een gemeente als de onze zijn veel inwoners op de auto aangewezen voor werk, sport, boodschappen etc. We zijn van mening dat er een integrale aanpak van verkeersveiligheid moet komen. Op sommige locaties moet het fietsverkeer wellicht iets meer ruimte krijgen, terwijl op andere locaties juist het gemotoriseerd verkeer dit nodig heeft. We willen geen autowegen onnodig opheffen om fietsers de ruimte te geven.

Speerpunten:

- **Versoepelen van de verkeersstromen: oplossen knelpunten**
- **Vergroten verkeersveiligheid: nemen van maatregelen op het gebied van infrastructuur en gedrag**
- **Investeren in fietsveiligheid door aanleg van veilige fietspaden met daarbij horende verlichting**
- **Niet wachten tot er ongelukken gebeuren, maar risico's vooraf analyseren en voorkomen**
- **Aandacht voor gladheidsbestrijding in dorpen en wijken**
- **Meer samenwerking in de regio, betere handhaving**

1.5 Natuur en Milieu

Door de klimaatverandering worden we steeds meer geconfronteerd met o.a. wateroverlast. Ons rioelstelsel is niet in staat alle hemelwater af te voeren. We zullen samen met de waterschappen aan de slag moeten. De gemeente kan een bijdrage leveren door bijvoorbeeld niet alles te verharderen. Maar ook onze inwoners kunnen een bijdrage leveren door bijvoorbeeld minder te verharderen en te kiezen voor een tuin die meer water opneemt. Ook kunt u denken aan het aanleggen van zogenaamde sedumdaken, waarbij platte daken worden aangepast, zodat ze door middel van het aanbrengen van planten water opnemen. Een bijkomend voordeel hiervan is dat het in de zomer ook hitte opneemt en het gebouw verkoeld. In onze gemeente kan men daar al subsidie voor aanvragen. GBMG vindt het van belang dat dit blijft en dat inwoners hier beter over worden geïnformeerd.

Goed waterbeheer zorgt voor voldoende capaciteit regenwateropvang. We moeten hier aandacht aan besteden bij nieuwbouw van gemeentelijke gebouwen en vanzelfsprekend is het onze taak om er ook bewust van te zijn dat we niet de gehele openbare ruimte gaan plaveien. Zelf als overheid het goede voorbeeld geven en onze inwoners ook stimuleren om meer aandacht te besteden aan waterbeheer op hun eigen stukje grond bijvoorbeeld door het gebruik van regentonnen. Tegengaan van verdroging en wateroverlast heeft prioriteit. De afgelopen periode 2022-2026 heeft de gemeente een behoorlijk inhaalslag gemaakt in Groen in de buurt, het onderhouden van ons bomenbestand. Op de vraag zijn we nu dan klaar is het antwoord een duidelijk Nee!

We hebben vele mooie parken in onze gemeente en daar moeten we zuinig mee omgaan en in blijven investeren. Parken opofferen ten koste van woningbouw is in de visie van GBMG onnodig, slecht voor de leefbaarheid in Midden-Groningen en slecht voor de natuur. Klimaatadaptatie is hittestress tegengaan, vergroening en koele plekken creëren en behouden draagt hieraan bij.

We hebben diverse mooie natuurgebieden in onze gemeente, waarbij we momenteel het Roegwold bedreigd zien worden door plannen voor windturbines van de gemeente Groningen. Wij willen het mooie natuur wat we hebben behouden en toegankelijk houden voor recreatie. Landbouwgrond opofferen voor natuur is voor ons niet nodig.

We mogen onze kinderen en kleinkinderen niet met een vervuilde aarde opscheppen, niet denken “na ons de zondvloed”. De fossiele brandstoffen raken op en de aardgaswinning is terecht gestopt. Daar zullen we ons op moeten aanpassen, waarbij de gevolgen nog lang najillen in onze gemeenschap. Diverse instanties hebben al aangegeven dat de Groninger bodem nu langzaamaan tot rust zal komen, maar dat we nog wel vele jaren de gevolgen van de gaswinning, in de vorm van bodembeweging, zullen blijven ondervinden. We blijven ervoor strijden dat de Rijksoverheid hiervoor blijft betalen. Daarnaast zijn we van mening dat onze mooie provincie nu eerst even genoeg heeft gedaan op het gebied van energie.

Er is voor miljarden hier uit de grond gehaald, eerst met veen, toen met gas. We hebben daar niets van geleerd. Nu zet men onze landschappen vol met windturbines en zonneparken. Sommige partijen in de Raad vindt zelfs nog dat we koploper moeten zijn om duurzame energie, zon en wind opwekken. Zonder rekening te houden met de bezwaren van aanwonenden. Nee, het zijn wederom de bedrijven die investeren als men SDE (subsidie duurzame energie) ontvangt. Met belastinggeld rendement halen heeft niets te maken met zorg voor het milieu en het verbeteren van het klimaat. Nee, het gaat duidelijk om financieel rendement halen voor de aandeelhouders. Bewoners voelen onmacht en voelen zich overvallen en weten niet wat er op hen afkomt.

Milieuvervuiling is een mondiaal probleem. Natuur en milieu zijn essentiële onderdelen van leefbaarheid en raakt aan zowel ecologische als maatschappelijke belangen. Ook moeten we aandacht hebben voor onze luchtkwaliteit, aanpak voor uitstoot fijnstof en stikstof, het stimuleren van elektrisch vervoer.

GBMG vindt dat we nog meer kunnen inzetten op en communiceren over het belang van goede afvalscheiding en de handhaving hierop. Niet goed scheiden van afval kost de gemeenschap veel geld, geld dat we samen moeten opbrengen. Straks zal 1/3 van onze afvalnota bestaan uit heffingen door het Rijk, dus regelgeving uit Den Haag en de EU. Denk hierbij aan de zogenaamde Co2-taks die men gaat invoeren.

GBMG wil de komende raadsperiode inzetten op meer hergebruik en circulaire economie. We zijn tegenstander van het betalen voor groenafval. Hoewel ons voorstel om dit te voorkomen werd afgewezen, blijven we ons hier hard voor maken. Het kan niet zo zijn dat we aan de ene kant zeggen dat we dat mensen hun tegels moeten vervangen voor groen, om ze vervolgens voor afval wat van dat groen af komt extra te laten betalen. We willen dan ook af van de betaling per lediging van de groene container en we willen ook af van de betaling voor het inleveren van groenafval bij het aanbrengpunt. Bovendien leveren vele inwoners een bijdrage aan het onderhouden van het openbaar groen. Betalen voor het groenafval zal hier een negatief effect op hebben.

Speerpunten:

- **Geen grote zonneparken en windmolens meer**
- **Meer groen in versteende wijken. Aanleg van groene daken blijven bevorderen**
- **Beschermen van het Groninger landschap en versterken biodiversiteit.**
- **Betrek meer burgers bij klimaatadaptatie. Met andere woorden: organiseer bewonersbijeenkomsten over de inrichting van hun buurt of wijk**
- **Afschaffen betalen per lediging groene container**
- **Afschaffen betalen inleveren groenafval bij het aanbrengpunt**

1.6 Duurzaamheid, Energie en Klimaat

GBMG ziet dat we te maken hebben met een veranderend klimaat en dat dit gevolgen heeft voor ons allen. Ondertussen zijn we een gemeente die bijna koploper is met het percentage

opwekken van duurzame energie. Een mega windpark N33 dat niet onomstreden is en de vele zonneparken.

Zonnepanelen horen op daken van woningen en gebouwen. Het is daarom ook wrang dat mensen die investeren in zonnepanelen op hun dak nu als het ware gestraft worden doordat het terugleveren van deze energie straks geld gaat kosten ipv opleveren.

Windparken daarvan vinden wij dat die, als ze er al moeten komen, op zee moeten komen. We vinden dat Midden-Groningen genoeg heeft gedaan aan het opwekken van duurzame energie. Geen nieuwe grootschalige wind en zonneparken meer binnen onze gemeente. Zonneparken worden aangelegd door partijen uit een ander oogpunt dan milieuvriendelijke en bijdragen aan klimaatdoeleinden. Het klimaat komt op nr. 2, eerst financiële zekerheid voor aandeelhouders in zowel binnen- als buitenland is hun doel. Het is en blijft een verdienmodel, waarbij vele euro's in de vorm van allerlei subsidies verdwijnen in de zakken van vaak buitenlandse bedrijven en investeerders.

Midden-Groningen heeft de ambitie om in de toekomst volledig van het aardgas af te stappen. Derhalve zijn we als gemeente verplicht om een Transitie Warmte op te stellen, waarin wordt beschreven hoe de overstap naar aardgasvrije dorpen en wijken plaats zal vinden. We starten met het ontwikkelen van warmtenet Gorecht-Noord. Door het toepassen van een warmtenet kunnen ruim 700 woningen in Gorecht Noord aangesloten worden op het warmtenet. GBMG steunt deze ontwikkeling.

GBMG ziet kansen in innovatieve oplossingen. Kijk naar de natuurlijke bron die door onze gemeente loopt. Wellicht is het Winschoterdiep geschikt voor de toepassing van de techniek Aquathermie. Onze wens is dan om meer nieuwe woningen te bouwen langs het Winschoterdiep en deze woningen te voorzien van een natuurlijke bron AquaThermie. Hiervoor willen we de Woonvisie aanpassen.

We zetten in op klimaatadaptatie en nieuwe en bestaande gebouwen van de gemeente worden op termijn toekomstbestendig gemaakt. Uiteindelijk kost alles geld. Om een gezond huishoudboekje te hebben, zul je keuzes moeten maken. De rekening elke keer neerleggen bij de burger is makkelijk, maar ook dat is niet duurzaam.

Speerpunten:

- **Zonnepanelen op daken van woningen en gebouwen, windenergie op zee**
- **Beschermen van het Groninger landschap en versterken biodiversiteit**
- **Onderzoek naar Aquathermie**

1.7 Wonen

Op de woningmarkt dreigt een tweedeling. Door de liberalisering van de woningmarkt dreigen met name jongeren, starters en middeninkomens met alleenverdieners de dupe te worden. Zeker nu de sociale woningbouw voor een beperkte doelgroep is opengesteld.

Velen dreigen hierdoor tussen wal en schip te geraken, omdat de woningen in de vrije huursector niet te betalen zijn. Experimenten met zogenaamde nieuwe woonvormen zijn dringend gewenst. Ook kunnen we denken aan het wijzigen van leegstaande (winkel) panden, boerderijen etc. in woonbestemmingen, echter tornen we niet aan het eigendomsrecht, alleen bij excessen zetten we onze excessenregeling in. Ook het beboeten van leegstaande woningen is een te zwaar middel, er zijn soms valide argumenten waarom mensen dit overkomt en ze er (nog) niet zelf (kunnen) gaan wonen.

De afgelopen vier jaar heeft GBMG het beleid omtrent woningbouw proberen te sturen. Zo is de volgende fase van de Vosholen in Hoogezand gestart en gaan we door middel van het Programma Vrijkomende locaties, diverse plekken in de gemeente invullen, waar vroeger scholen stonden. Verder is er een start gemaakt met het Noorderpark, een project dat langdurig gaat lopen. Wijken en dorpen moeten vooraf betrokken worden in deze ontwikkelingen. Dit verloopt niet altijd goed. In Noordbroek loopt een project voor een appartementen-boerderij, waarbij zowel jongeren als ouderen de mogelijkheid voor wonen moeten krijgen, terwijl in Kolham nog altijd gewerkt wordt aan het plan van Knarrenhofjes.

Een goed voorbeeld is het plan in de Waterman, waar de buurt naar hun gevoel niet genoeg werd betrokken. Na o.a. de inbreng van de fractie van GBMG, is het plan aangepast, zodat het beter inpasbaar is in de wijk. Ook ziet GBMG in de dorpen lopen verschillende initiatieven die we met beide handen moeten aanpakken. De gemeente moet dit omarmen en steunen, niet frustreren met onnodige regels en bureaucratie. We lezen regelmatig dat er ellenlange procedures zijn. We willen de inwoners en omwonenden vanaf het begin van een project betrekken, maar geen vertraging op de woningbouw. We willen allemaal een woning voor onszelf, onze kinderen, kleinkinderen of vrienden, maar zodra het in de buurt gebeurt gaan regelmatig de hakken in het zand. Dit moet anders. Een goed participatietraject moet volgens GemeenteBelangen Midden-Groningen vooral leiden tot een snellere en soepeler bouwtraject, zonder allerlei ellenlange (bezwaar)procedures. We houden participatie dus hoog, maar we laten het geen eindeloos heen en weer pingpongen worden.

Gesprekken met diverse private investeerders geven ons een beeld dat we nog steeds te veel stroperigheid hebben als het gaat om de bouw van nieuwe woningen.

Te vaak horen we dat vanuit de gemeente wordt gezegd: "Nee mits", in plaats van "Ja, tenzij". We moeten flexibeler zijn en meer gaan meedenken. Hiermee zeggen we niet dat we direct ja moeten zeggen, maar investeerders en bewonersinitiatieven moeten we serieus nemen. We hebben de indruk dat het langzaam de goede kant op gaat, maar moeten wel alle zeilen bijzetten om beter te gaan presteren op dit domein. Wij nemen als voorbeeld onze buurgemeente Veendam waar op diverse locaties snel doorgepakt wordt.

Het Programma Vrijkomende locaties is een meerjarig project, maar wat GBMG betreft gaan we daar met spoed mee verder. In de huidige overspannen woningmarkt kunnen we ons geen dag vertraging veroorloven. Oa door dit soort programma's, kunnen we de zogenaamde inbreidingslocaties beter benutten en het landelijke buitengebied beschermen. Er zijn nog locaties genoeg die we kunnen gebruiken, waarbij we koop en sociale huur (max 30%) willen mixen. Onnodige regeldruk, over bijvoorbeeld de hoeveelheid parkeerplekken dat er bij een nieuwbouwwoning mag worden aangelegd, willen we vermijden, nog los van het feit dat er simpelweg veel huishoudens met twee auto's zijn tbv werk.

Op dit moment hebben we een grote woningbouwopgave van bijna 1400 woningen. Hoewel we fors willen inzetten op de eerder genoemde inbreidingslocaties, zoals de voormalige schoollocaties en nu braakliggende locaties, zullen we ook moeten gaan kijken naar locaties buiten de dorpen en wijken. Hiervoor zal nieuw grondbeleid moeten worden opgesteld, waar het College nu al aan werkt. Hierbij moeten grondposities worden aangekocht, niet alleen voor woningbouw, maar ook voor bedrijven. Dat hiervoor hectares landbouwgrond worden aangekocht is een logisch gevolg.

Hoogbouw of juist laagbouw?

Als het op woningbouw aankomt heeft GBMG meer ambities. We willen buiten de gebaande wegen denken, met andere woorden, op enkele locaties in de gemeente mag je iets hogere bouw toestaan. De entree van Hoogezand zou wellicht prima hoogbouw kunnen. We willen de mogelijkheden voor hoogbouw meenemen bij de ruimtelijke inpassing.

Hoogbouw in de dorpen geniet niet van onze voorkeur. De meeste dorpen hebben niet de behoefte om hoogbouw te bevorderen. Denk wellicht aan een maximum van 3 à 4 bouwlagen in dorpen. Bij een ingediend plan moeten we toetsen of de bouwlagen ruimtelijk passen binnen een wijk, buurt of kern. Niet op voorhand afwijzen als een investeerder meerdere bouwlagen wil bouwen. Nee, een goede afweging wat er ruimtelijk kan en wat het gebied aankan moet worden gemaakt. En daar moeten we de inwoners vroegtijdig bij betrekken. Ook de kostenpost moet hierbij goed afgewogen worden. Als er immers meer gebouwd kan worden op dezelfde afmeting, dan zullen de kosten in verhouding lager worden.

Ook ziet GBMG kansen in andere vormen van wonen, zoals generatieve woonvormen, tiny houses, seniorenwoonvormen en mantelzorgwoningen. Dergelijke woonvormen kunnen we meer stimuleren in plaats van onnodige regels op te werpen.

Sociale huur

We zien op het gebied van sociale woningbouw dat we steeds minder grip krijgen op de woningcorporaties. Steeds vaker zien we maatschappelijke problemen ontstaan als gevolg van landelijk beleid dat de woningcorporaties moeten uitvoeren. Als we niet meer investeren in wijken en dorpen waar veel sociale huurwoningen zijn, dan ligt verloedering op de loer. Een pasklare optie hebben wij niet direct voor handen. Wij merken wel dat de woningcorporaties minder willen investeren in de dorpen, terwijl er wel vraag is naar sociale huurwoningen in de dorpen en wijken. GBMG wil hierover duidelijke afspraken maken met de coöperaties en ook strenger toezien op de naleving van deze prestatieafspraken. We willen ons als GemeenteBelangen Midden-Groningen niet vastpinnen op vaste getallen wat er aan sociale huur gebouwd moet worden. Er moet uiteindelijk gebouwd worden voor datgene wat gevraagd wordt. Dat kan per dorp of wijk verschillen.

Koop

Voor veel starters op de woningmarkt lijkt het onmogelijk om een eigen huis te kopen. Een eigen huis, dat is wat GBMG betreft een goed uitgangspunt. We willen dan ook onderzoeken of het haalbaar is om, bijvoorbeeld samen met woningcorporaties, woningen te bouwen voor de (sociale) huursector, waarbij mensen onder voorwaarden op termijn eigenaar van de woning kunnen worden, het vroegere premiemodel.

Speerpunten:

- **Handhaving op en evaluatie van Prestatieafspraken met woningcorporaties.**
- **Leegstaande bedrijfs- of kantoor omvormen tot woonruimte.**
- **Programma Vrijkomende Locaties versnellen.**
- **Bouwen in zowel het stedelijk gebied als in de dorpen.**
- **Aanpassing tbv mantelzorgwoningen vereenvoudigen en geen onnodige belemmerende regels opleggen**
- **Waar mogelijk overbodige regelgeving verwijderen.**
- **Aandacht voor historisch karakter.**
- **Onderzoek naar premiewoningen.**
- **Alternatieve woonvormen als knarrenhofjes en tiny houses indien gewenst mogelijk maken**
- **Inbreidingslocaties zsm benutten**
- **Verruiming Starterslening realiseren**

1.8 Vervoer en Bereikbaarheid

Openbaar Vervoer

Sinds de privatisering van het OV zijn daardoor vele bus- en treinlijnen onder druk komen te staan. Met name zijn er vele buslijnen opgeheven en staan er nog meer onder druk met alle gevolgen van dien. Dorpen en wijken niet meer bedienen geeft problemen voor degenen die erop zijn aangewezen. Ouderen, kinderen die met de bus naar school moeten, zijn aangewezen op andere oplossingen. Een dorp dat niet meer bereikbaar met openbaar vervoer is, is een dorp waar met name ouderen het gevaar lopen om in een sociaal isolement te geraken. De leefbaarheid zal hoe dan ook afnemen.

De gemeente moet zich maximaal inspannen om bezuinigingen op en het schrappen van verbindingen te voorkomen. Voor onze buitendorpen is het openbaar vervoer van vitaal belang! Zo heeft het College weten te voorkomen dat lijn 174 door Muntendam werd geschrapt.

De gemeentelijke buurtbus is een goede, maar helaas noodzakelijke aanvulling op het openbaar vervoer en dient beschikbaar te zijn op plekken waar geen openbaar vervoer is. Hierbij willen we nadrukkelijk vermelden dat het niet gaat zonder de inzet van de vele vrijwilligers voor de jongeren, ouderen en eenieder die is aangewezen op deze vorm van vervoer. Hulde en een woord van dank is op zijn plaats.

Waar zouden we zijn als maatschappij zonder de inzet van de vele vrijwilligers op alle terreinen.

De spoorverbinding tussen Nieuweschans en Groningen krijgt een impuls: door aanpassing van de railinfra gaat de baanvaknelheid drastisch omhoog en kunnen reizigers sneller van A naar B komen. Genoemd baanvak is grensoverschrijdend en kan bijdragen aan meer economische activiteiten. Belangrijke plaatsen zoals Groningen, Midden-Groningen en steden in Duitsland zullen hiervan profiteren. De kunst daarbij is dat we onze infra moeten aanpassen, ongelijkvloerse overgangen zijn nodig om het verkeer veilig over te laten steken. Het is niet meer van deze tijd dat we dit op een gevaarlijke gelijkvloerse overweg laten aankomen. Dit kost veel geld en we kunnen dit als gemeente niet alleen financieren. We zijn daarvoor aangewezen op de provincie, het Rijk en Brussel. Hier moet actief voor gelobbyd worden. We willen wel dat er goed naar de belangen van de aanwonenden aan het spoor gekeken wordt, met name in Hoogezand zal de overlast potentieel hoger worden en de gemeente zal met de diverse partijen goed moeten kijken naar maatregelen die eventueel genomen moeten worden.

Met de komst van de Nedersaksenlijn, tussen Groningen en Enschede is het belangrijk dat we ook vroegtijdig gaan lobbyen om de treinen ook in Midden-Groningen te laten stoppen. Met nadruk op vroegtijdig hier enige druk op zetten naar ProRail en de vervoerder om dit in te plannen.

We willen het gebruik van het OV waar mogelijk stimuleren. We zien als GBMG dat er momenteel veel bushaltes zijn die niet meer aan de huidige tijd voldoen. Deze willen we aanpakken. Waar mogelijk plaatsen we nieuwe bushokjes, waarbij we ook direct kijken naar de mogelijkheid van het plaatsen van fietsenstallingen. In het stedelijk gebied willen we bushokjes van sedumdaken voorzien, wat hitte in de zomer opneemt en tegelijkertijd biodiversiteit versterkt.

Daarnaast willen we met Prorail in overleg, om te kijken of en hoe we onze treinstations aantrekkelijker kunnen maken. Hierbij is oa Station Hoogezand een aandachtspunt om in zijn geheel aan te pakken. Denk hierbij vooral aan de infrastructuur.

Speerpunten:

- **Inzetten op behoud en verbeteren OV**

- **Verbeteren OV-voorzieningen zoals stations, bushaltes en fietsenstallingen**
- **Meer inzet op co-financiering voor ongelijkvloerse oversteken van het spoor**
- **Actief inzetten op een stop van de Nedersaksenlijn in Midden-Groningen**

Hoofdstuk 2: Ondersteuning

2.1 Economie & Werkgelegenheid

We willen ons inzetten op behoud van werkgelegenheid door de vraag te stellen: “Wat kunnen we voor elkaar betekenen?” en hier samen met het bedrijfsleven antwoorden op vinden. Werkervaringsprojecten en (om)scholing van werkzoekenden kunnen bijdragen aan het vinden van personeel in sectoren waar nu te kort aan personeel is. Samen met het onderwijs kunnen we meer stage- en leerwerkplekken creëren.

We moeten ons focussen op groeisectoren en aandacht houden voor het ondersteuning van lokale ondernemers, boeren en familiebedrijven. Het combineren van wonen, werken en voorzieningen in een gebied kan lokale bedrijvigheid stimuleren.

Meer inzetten op SROI (Social Return on Investment), met andere woorden gebruik lokale bedrijven en stimuleer dat daarbij sociale waarde wordt geleverd, zoals banen voor kwetsbare groepen. Wij willen dat bij herontwikkeling van leegstaande panden gekeken kan worden om middels startups in welke sector dan nieuwe invulling aan panden te geven.

Breder kijken naar mogelijkheden en ondersteuning van bijvoorbeeld nieuwe werklocaties die betaalbaar zijn voor MKB en zzp-ers.

Bereikbaarheid van de bedrijven draagt bij aan de economie. GBMG zet zich in voor goede bereikbaarheid van de werklocaties en economische centra. De werklocaties in Midden-Groningen zijn met de auto goed te bereiken. De bereikbaarheid met het openbaar vervoer en de fiets verdienen de komende jaren aandacht. We hebben in Midden-Groningen een uiterst strategische ligging, met het knooppunt van de N33 met de A7 en spoor- en waterwegen.

We willen meer gerichtheid op economische ontwikkelingen en bedrijvigheid. Het gaat niet alleen om aanleg, maar ook om het herstructureren van bestaande, verouderde bedrijventerreinen. Bij vestiging van nieuwe bedrijven die veel ruimte vragen is het belangrijk dat ze extra werkgelegenheid en kansen bieden. Voor het nieuw vestigen van grote bedrijven van buiten onze regio op nieuwe terreinen, is alleen ruimte bij aantoonbare economische meerwaarde voor de omgeving en de binding met de lokale economie.

De ambities van de gemeente en de verwachtingen vanuit het bedrijfsleven vragen om voldoende budget en capaciteit voor het realiseren van alle opgaven. GBMG is geen voorstander om ruimte te geven aan mega datacenters of zogenaamde XXL-bedrijven.

Speerpunten

- **Door werkervaringsprojecten en scholing begeleiden werkzoekenden naar werk**
- **Meer stage -en leerwerkplekken in samenwerking met het onderwijs**
- **Herstructurering bedrijventerreinen**
- **Nieuwe locaties bedrijventerreinen**
- **Geen grote datacenters of XXL- bedrijven**

Hoofdstuk 3: Burger in beweging

3.1 Sport

Wij staan als Midden-Groningen voor de opgave om sport en bewegen voor alle inwoners toegankelijk te houden, aantrekkelijk en toekomstbestendig te maken. Waarbij we aandacht moeten hebben voor maatschappelijke en lokale ontwikkelingen. Het moet bijdragen aan gezondheid, welzijn en sociale samenhang in onze gemeente.

Sport is meer dan bewegen: het bevordert gezondheid, voorkomt sociaal isolement en verbindt mensen. We willen in samenwerking met sportaanbieders programma's aanbieden of ontwikkelen voor alle burgers van jong tot oud.

Wetenschappelijk is bewezen dat sporten bijdraagt aan het terugdringen van overgewicht, stress en eenzaamheid.

Geen gedwongen privatisering!

We hebben het vanaf dag één van ons bestaan al gezegd: gedwongen privatisering is voor GBMG geen optie. Wij vinden dat sporten niet een gunst is, maar een recht. En dat recht moet betaalbaar zijn en breed beschikbaar in onze gemeente. Verenigingen die het zonder de gemeente beter en goedkoper kunnen organiseren zijn uiteraard vrij om dat te (gaan) doen. Verenigingen die dat niet willen of kunnen hoeven zich geen zorgen te maken, daar blijft de gemeente haar taak doen, namelijk het faciliteren van de basis. We willen samen met de clubs en verenigingen naar de toekomst kijken.

Privatiseren van sport, GBMG is daar stellig in, verenigingen die het willen en ook kunnen mogen dit. Echter, verenigingen die het niet willen en kunnen gaan wij niet dwingen. Er zijn verenigingen die het financieel en bestuurlijk, te weinig inzet van vrijwilligers. Als we die dwingen dan lopen we het risico dat ze over een paar jaar weer aankloppen dat ze het niet kunnen bolwerken. Dat moeten we hoe dan ook voorkomen.

Privatiseren van opstallen kan, overdragen van grond wat GBMG betreft niet. Staan we het af, dan hebben we geen enkele zeggenschap meer en zou in principe bij het stoppen van de vereniging er gespeculeerd kunnen worden met de gronden en sportvelden verdwijnen. Dit willen we voorkomen.

Sportlandschap

Het sportlandschap van onze gemeente is bijzonder divers. We hebben zoveel binnen onze gemeentegrenzen dat we ze niet eens allemaal kunnen opnoemen. Al deze sporten verbinden mensen. Van het uurtje sporten in de sportschool tot de derde helft in de kantine en de ochtend onderhoud van het sportpark met elkaar. Allemaal zaken die door middel van sport tot stand komen. We willen dan ook als lokale partij onze welgemeende waardering uitspreken voor al die vele vrijwilligers die dagelijks in touw zijn om dit allemaal mogelijk te maken, zonder jullie is er geen sport! Heel erg bedankt voor jullie inzet!

GBMG ziet er op toe dat deze vrijwilligers niet onnodig worden belast met allerlei regels en gemeentelijke beleidsvoorschriften.

Betaalbaarheid

De laatste jaren zagen we dat de betaalbaarheid van sport in onze gemeente onder druk dreigde komen te staan. Geopolitieke ontwikkelingen als de oorlog in de Oekraïne deden de gasprijzen tot ongekende hoogtes oplopen. GBMG diende in 2022 een motie in om een budget in te stellen waar clubs en verenigingen uit konden putten wanneer ze in de problemen dreigden te komen. Wij willen als lokale partij niet dat door grensoverschrijdende zaken,

onze burgers onnodig de dupe zouden worden. Mede door dit ingrijpen is erger voorkomen. Maar we zijn er nog niet.

Verduurzamen

Om de sportparken betaalbaar te houden moeten we bijsturen. In sommige gevallen is dit al gebeurd of is men druk met de verduurzamingslag aan de gang gegaan. Als GBMG willen we graag dat we onze voorzieningen toekomstbestendig maken. De sporthal in Slochteren is hierbij ook een groot punt van aandacht. We zien dat er in Siddeburen door een aantal verenigingen samen naar de toekomst wordt gekeken en dat men in Muntendam al een volledig plan heeft ontwikkeld. Juist dit soort ontwikkelingen wil GBMG ondersteunen waar het mogelijk is. Dat betekent niet altijd dat er direct een pot met geld beschikbaar is, maar door ondersteuning vanuit de gemeente en begeleiding naar de juiste wegen brengen we de verenigingen vaak al een heel eind op weg.

Zwembaden

Zwembaden nemen een belangrijke plek in ons land. Het is de plek waar we onze kinderen leren zwemmen, wat een basisvaardigheid is in een land waar water overal aanwezig is. Dat is in Midden-Groningen niet anders.

We beschikken in onze gemeente over een gemeentelijk zwembad en twee openluchtbaden, welke beide door vrijwilligers gerund worden. Daarnaast hebben we nog een instructiebad in Muntendam. De drie laatstgenoemden krijgen subsidie om hun activiteiten te kunnen voortzetten, terwijl het eerste bad volledig in publieke handen is. Wat GBMG betreft blijft dit zo. Om te zorgen voor zwemvaardigheid, sport en recreatie zijn ze onmisbaar. We hebben in 2024 het voortouw genomen om sluiting van het buitenbad in Hoogezand te voorkomen, daarnaast hebben we geïnvesteerd in het buitenbad van Meeden om deze in stand te houden. Daarnaast verdient ook het buitenbad van Slochteren onze aandacht en energie. GBMG wil deze zaken in stand houden. Waar nodig en mogelijk draagt de gemeente hier aan bij.

Gezondheid

Veel sportclubs in onze gemeente hebben een sportkantine om hun financiële huishoudboekje op orde te houden. Maar dat niet alleen. Het is tevens de plek om na de nodige beweging het sociale contact te onderhouden. Dit draagt bij aan de mentale gezondheid.

Speerpunten:

- **Geen gedwongen privatisering**
- **Toegankelijkheid, aantrekkelijke en toekomstbestendige sportvoorzieningen**
- **Bijdrage aan gezondheid, welzijn en sociale samenhang**
- **Laagdrempelige aanbod en verduurzaming van sportvoorzieningen**

3.2 Recreatie:

GBMG staat positief tegenover recreatieve ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld bij de Heemtuin in Muntendam. Maar ook tegenover een integrale aanpak van de voorzieningen langs het Zuidlaardermeer en Schildmeer. Er zijn legio mogelijkheden op het gebied van dag- en vaarrecreatie, fiets- en wandelroutes etc. Het Roegwold is een mooie plek om te genieten van de natuur, uit te rusten en te onthaasten. Een prachtig mooi natuurgebied omgeven door mooie dorpen. Dergelijke voorzieningen kunnen ook een extra bron van inkomsten zijn voor de lokale

middenstand. Helaas is er dermate veel regelgeving dat niet het volle potentieel benut kan worden. Daar waar mogelijk wil GBMG kijken of we regels kunnen schrappen, waarbij we oog houden voor de natuur. We krijgen ook signalen dat men (meer) met camperplekken wil doen. Waar mogelijk willen we dit ondersteunen.

Om duidelijker te maken waar er bezienswaardigheden zijn, willen we extra “Bruine borden” toevoegen, zoals nu al bijvoorbeeld voor het Nationaal BusMuseum wordt gedaan.

Het Winschoterdiep wordt regelmatig bevaren door Duitse en Nederlandse pleziervaarders op weg naar Friesland. Wij willen als gemeente hiervan profiteren door deze schippers ook kennis te laten maken met onze gemeente. Daar zullen we nog de nodige aanpassingen voor moeten doen aan havenvoorzieningen. Een voorbeeld is de passantenhaven van Zuidbroek, GBMG wil dat er een goed onderbouwd integraal plan komt. Breng eerst het gebied van de jachthaven en dorps huis goed in beeld en kijk daar dan integraal, naar mogelijkheden en onmogelijkheden. Ga in gesprek met het dorps huis bestuur en andere gebruikers van het dorps huis. Wellicht is het een optie om op de plek van het dorps huis appartementen te bouwen en daar ook voorzieningen voor het dorp in te maken. Te denken valt aan een gemeenschapsruimte, en een bieb ed.

GBMG wil graag een uitstraling zoals het havengebied in het naburige dorp Scheemda. Willen we Midden-Groningen goed op de kaart zetten, dan moeten we gericht met ondernemers aan werken. Een gemeente die uitstraalt dat we de moeite waard zijn om hier te recreëren is meer dan alleen gericht op toeristenbelasting, veel meer een uithangbord. Het is hier goed vertoeven. Waar bestaande regelgeving ons niet in de weg zit, willen we de ruimte geven aan ondernemers in de recreatiesector.

Speerpunten

- **Ruimte aan ondernemers daar waar mogelijk**
- **Inzetten op kleinschalige initiatieven**
- **Integrale aanpak recreatieve activiteiten**
- **Integraal plan havengebied Zuidbroek**
- **Waar mogelijk camperplaatsen toestaan**
- **Duidelijke bewegwijzering dmv bruine borden**

3.3 Cultuur

Cultuur wordt wel het cement van de samenleving genoemd. Het gebruik maken van bibliotheek, theater, muziekschool en het kunstencentrum moet voor iedereen toegankelijk zijn. Daarnaast kennen we diverse grote en kleine musea en culturele instellingen. Vaak draaien ze zonder subsidies en zijn ze afhankelijk van vrijwilligers. De Historische Scheepswerf in Sappemeer, het Nationaal Busmuseum, het Noord-Nederlands Trein- en TramMuseum, het BrandweerMuseum de Freylemaborg en borg Welgelegen verdienen onze aandacht en waar nodig steun. Dat laatste zien we momenteel vooral bij het BrandweerMuseum. GBMG wil meedenken en zoeken naar een permanente oplossing voor hun huisvesting.

Een Huis voor Cultuur en Bestuur betekent niet centralisatie van cultuur met alle bijgaande kosten. Cultuur moet aansluiten bij de lokale behoeften met zoveel mogelijk variatie. We willen dat zowel in Kielzog, als in de dorpen dingen georganiseerd kunnen worden.

Maar cultuur is meer. Het is ook bijvoorbeeld de Oranjemarkt op Koningsdag. Het zijn de kinderspelweken in de laatste week van de zomervakantie, maar het zijn ook tradities die jaarlijks terugkeren, zoals Paasvuren, het vieren van Sint-Maarten en Sinterklaas, de Kerstvieringen en het traditionele carbidschieten in de buitengebieden.

GBMG wil deze zaken behouden, zonder regelverzwaring of onnodige bemoeienis van de overheid en daarnaast een subsidiebeleid dat afgewogen is. Hiervoor moeten de middelen die nu in de begroting staan wellicht worden herverdeeld.

Speerpunten:

- **Geen extra regelgeving**
- **Cultuur bereikbaar in zoveel mogelijk dorpen en wijken**
- **Behoud van het BrandweerMuseum Sappemeer.**
- **Sterke en toekomstbestendige musea.**

Hoofdstuk 4 Voorzieningen

4.1 Onderwijs

We hebben het scholenprogramma ondertussen zo goed als afgerond. In Kropswolde en Muntendam worden de laatste scholen uit dit programma gebouwd. Hiermee ligt een fundament voor goed basisonderwijs. De eerste 4 scholen hebben subsidies gekregen om hun schoolpleinen aan te passen naar zogenaamde Gezonde Schoolpleinen. Als GBMG hebben we de ambitie om dit voor alle scholen beschikbaar te stellen.

Op het voortgezet onderwijs hebben we de ambitie om scholing en werk meer op elkaar aan te laten sluiten. Voor de bedrijven een kans en mogelijkheid om nieuwe werknemers te krijgen en voor de scholieren, de werknemers van de toekomst, een kans op een baan in de sector waar men mensen zoekt.

Speerpunten:

- ***Afronden Scholenprogramma dmv bouw scholen Muntendam en Kropswolde***
- ***Alle scholen uiteindelijk naar Gezonde Schoolpleinen***
- ***Onderwijs op MKB laten aansluiten***
- ***Bevorderen MBO-onderwijs tbv onze eigen scheepsindustrie en toebehoren***

4.2 Ouderen

Ouderen van grijze last naar Gouden Kracht.

We willen inzetten op integraal ouderenbeleid en maken er een speerpunt van voor de raadsperiode 2026-2030. Bijna 5 % van de senioren in Midden-Groningen is 65 jaar of ouder. Dit percentage zal de komende jaren alleen maar stijgen.

Ouderen vormen geen homogene groep: sommige zijn vitaal en actief, anderen hebben zorg nodig. Wat hen bindt, is de wens om zelfstandigheid, veiligheid en verbonden leven. Samen moeten we bouwen aan een gemeente waar ouderen volwaardig meedoen.

Ouderenbeleid is een breed begrip, goed ouderenbeleid richt zich op verschillende aspecten om ouderen een gezonde, veilige en actieve leefomgeving te bieden. Stimuleer ouderen om deel te nemen aan sociale en culturele activiteiten en ga in gesprek met ouderen. Ook voor onze oudere inwoners is participatie belangrijk. Participatie van ouderen is ook weten waar je kunt aanschuiven, eenvoudig toegang hebben tot informatie en meedenken over beleid op lokaal niveau. Geef ouderen de ruimte, ga als gemeente meer met hen samenwerken en luister naar hun inbreng. Met andere woorden, betrek ouderen actief bij besluitvorming. Laagdrempelige communicatie en heldere routes moeten ervoor zorgen dat iedereen mee kan

doen. Ouderen die zich inzetten voor beleidsparticipatie verdienen duidelijke informatie over kaders, afspraken en passende vergoedingen.

GBMG wil meer investeren in ouderenparticipatie. Beter benutten van kennis, ervaring en kracht van de ouderen. De deskundigheid van ouderen is een gouden kracht voor de samenleving. Laat ouderen geen toeschouwer zijn, maar investeer in een actieve samenleving. Participatie is voor iedereen - het draait om samenwerking, ongeacht leeftijd, gezondheidsachtergrond. Beleidsmakers jong en oud versterken elkaar wanneer ze gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen. Door te geven en te ontvangen ontstaat er een wederzijdse win-win en bouwen we aan een sterke, verbonden samenleving.

In de tijd van toenemende vergrijzing is het toegankelijk houden van ouderenzorg, het behoud van wijkverpleging en het verbeteren van mantelzorgondersteuning voor ons een prioriteit. We moeten preventief beleid voeren om ouderen langer vitaal en zelfstandig te kunnen laten blijven. Ook moeten we inzetten op samenwerking met woningcorporaties, zorginstellingen en welzijnsorganisaties om geïntegreerd beleid te voeren.

GBMG vindt dat er meer aandacht moeten zijn voor kortdurende zorg. Ouderen of inwoners die in aanmerking komen voor eerstelijns verblijf, die om medische redenen tijdelijk even niet thuis kunnen wonen, maar geen WLZ -indicatie hebben.

Een speerpunt van GBMG is om kortdurende zorg zo veel mogelijk in de eigen vertrouwde woonomgeving te laten plaatsvinden en wil daar in samenspraak met zorgaanbieders ruimte voor te bieden en oplossingen voor zoeken.

Speerpunten:

- **Actieve participatie van ouderen**
- **Inzetten op KortDurende Opvanglocaties voor revaliderende ouderen**
- **Daar waar mogelijk de omgeving van de ouderen mobiliseren**
- **Inzetten op preventie**

4.3 Jongeren

Jongerencultuur is het geheel van culturele uitingen en belevingen die specifiek leven bij de jeugd. Denk aan eigen normen en waarden. Jeugd zoekt naar de grenzen waarbinnen ze kunnen opereren. Ze hebben hun eigen taal, kleding, lichaamsversiering en muziek. Ze ontmoeten elkaar graag in hun eigen kring. Zo ontwikkelen ze een eigen sociale identiteit.

We willen de jeugd een goed platform bieden, rekening houdend met hun eigen behoeften en talenten. De beste scholing, goede arbeidskansen en opgroeien in een mooie omgeving. We moeten jeugd de kans geven zich te ontplooiën tot mensen, die begrijpen dat niet alles vanzelfsprekend is. Daarbij dient wederzijds respect het uitgangspunt te zijn: Jouw dorp of wijk is jouw toekomst.

Jongeren ervaren grote problemen door woningtekort. Betaalbare huurwoningen zijn schaars, en studentenkamers worden steeds duurder. Vaak krijgen jongeren te horen, jullie komen achteraan de lijst om in aanmerking (toewijzing) te komen voor een sociale huurwoning. Daarom wil GBMG stimuleren dat voor jongeren die zijn aangewezen op een sociale huurwoning er tijdelijke woonvormen zoals bijvoorbeeld containerwoningen komen. Dit willen we in overleg met de wooncorporatie extra stimuleren. Ook willen we het ruimtelijk inpassen van Tiny Houses stimuleren. Daarbij zetten we ons in voor de bouw van betaalbare starterswoningen en jongerenstudio's.

Jongeren willen een groene leefomgeving met parken, natuur en ruimte voor ontspanning. Jongeren willen meepraten en meebeslissen over hun leefomgeving, echter moet dit laagdrempelig en relevant zijn.

In de dagelijkse praktijk horen we vaak vanuit ambtelijk en bestuurlijk, dat kinderen en jongeren niet volwassen genoeg zijn om te kunnen participeren, te weinig levenservaring hebben of te veel out of the box denken. Ook de opvatting dat jongeren niet op participatie zitten te wachten en al helemaal niet op stoffige besluiten vanuit de gemeente komt vaak naar voren en zorgt voor terughoudendheid. Aan ons politiek, bestuur en ambtelijk om deze opvatting weg te nemen. Met andere woorden: Werk aan de winkel! Om jongerenparticipatie naar een hoger plan te tillen, is meer inzet nodig van ons allen.

Vanaf 2025 is de nieuwe Wet versterking participatie op decentraal niveau in werking getreden. Het verplicht de gemeente om jongeren structureel te betrekken bij beleid. Waar als randvoorwaarden zijn opgenomen: transparantie, vrijwilligheid, respect, inclusie en terugkoppeling. De gedachte dat je als gemeente jongerenparticipatie ´ gewoon moet gaan doen ´ is te simpel en gaat voorbij aan belemmeringen. Een betekenisvolle participatie kan een positieve invloed hebben op het welzijn van jongeren en het ontwikkelen van nieuwe vaardigheden en burgerschap. Daarnaast draagt het bij aan de ontwikkeling van beleid en interventies die beter aansluiten bij de leefwereld van jongeren en behoeften van jongeren.

Jongeren zien een toekomst waarin gezondheid, natuurkwaliteit en sociale verbondenheid belangrijker zijn dan puur economische groei. Ze verwachten innovatieve oplossingen voor mobiliteit, energie en wonen, en willen dat hun ideeën serieus worden genomen in beleid.

Kinderen zijn de toekomst van Midden-Groningen. GBMG wil dan ook graag dat kinderen meedenken over allerlei onderwerpen. Daarvoor heeft de gemeente een kinderburgemeester en een Raad van de Toekomst. Niet alleen volwassenen zijn in staat beleid te maken, maar ook onze kinderen. Neem hen mee in plannen en luister ook naar de inbreng van de kinderen en verwerk dit waar mogelijk in beleidsstukken.

Speerpunten:

- **Preventie en vroeg signalering: investeer in laagdrempelige ondersteuning zoals opvoedhulp en jongerenwerk**
- **Participatie van jongeren: betrek jongeren actief bij beleid dat hen raakt.**
- **Samenwerking: integreer onderwijs, zorg, welzijn en veiligheid in lokale aanpakken**

4.4 Kleurrijke samenleving

Iedereen moet zich verbonden voelen met onze gemeente. Enerzijds is er begrip en respect voor de diverse culturele normen en waarden, anderzijds vragen we om aanpassing aan de samenleving zoals wij die kennen in onze dorpen en wijken. Dit vraagt over en weer begrip. GBMG wil graag een bruggenbouwer zijn om van onze samenleving een hechte samenleving te maken. Wij staan immers midden in de samenleving en weten wat er leeft.

In de wereld vinden er nog steeds gewapende conflicten plaats en hoe dan ook, zullen er hierdoor altijd mensen op de vlucht zijn. Onze gemeente is verplicht om statushouders te huisvesten. Ook hier moeten we burgers op voorbereiden. Niet op het laatste moment, zodat zij zich overvallen voelen, maar in een vroeg stadium.

Goed overleg helpt bij een goede integratie van onze nieuwe bewoners. Echter leven we in een tijdperk waar het woord polarisatie vaak aan de orde komt. Te vaak zien we groepen in onze samenleving tegenover elkaar. Het helpt niet om alleen te wijzen naar elkaar. Nee, er zijn problemen die we moeten oplossen. Al jaren zijn er te weinig beschikbare en betaalbare woningen om onze kinderen te huisvesten. Een voorkeursbehandeling van asielzoekers zal daarom niet bijdragen aan draagvlak. Dit ontslaat ons niet van de verplichting om ook deze mensen waar mogelijk onderdak te geven.

Gelet op het huidige tekort aan betaalbare en beschikbare woningen zal dit nog een hele opgave zijn. GBMG wil derhalve naast de aantallen te bouwen woningen in het woonplan nog meer bouwen. Bij voldoende aanbod kan eenieder die er recht op heeft ook een woning krijgen. Dit neemt bij velen de onzekerheid voor de toekomst weg op het gebied van volkshuisvesting.

Vaak spreken we van een kleurrijke samenleving zonder dat we ten wat bedoelen we met een kleurrijke samenleving? De gemeentelijke organisatie is er voor iedereen. We zijn geen voorstander van zogenaamde "positieve" discriminatie. Iedereen die solliciteert, wordt beoordeeld op zijn of haar kunnen. Mensen moeten de mogelijkheid hebben om anoniem te solliciteren.

Speerpunten:

- **Midden-Groningen is een plek waar iedereen zich thuis moet kunnen voelen.**

Sociale Voorzieningen:

We zien dat steeds meer mensen moeite hebben om de eindjes aan elkaar te knopen en we lezen ook met regelmaat dat er verhogingen worden doorgevoerd. Volgens GemeenteBelangen Midden-Groningen is het belangrijk dat de gemeente zijn eigen huishoudboekje op orde heeft en niet meer uitgeeft dan dat er binnenkomt. Het verhogen van de gemeentelijke voorzieningen voor de minima klinkt nobel, maar uiteindelijk is het water naar zee dragen, omdat de groep die het geld moet opbrengen voor de minima, op den duur zelf ook tot de mimimagroep dreigt te gaan behoren. Een mooi voorbeeld is de afvalstoffenheffing. We hebben als GemeenteBelangen Midden-Groningen een amendement ingediend om de kwijtschelding voor de minima onder te brengen op de juiste plek, namelijk het sociaal domein. Dit had de overige inwoners ruim 20 euro bespaard in de afvalstoffenheffing, terwijl de minima de kwijtschelding had behouden. Een win-win-situatie dus. Helaas kregen we slechts twee van de drie coalitiepartijen mee en stemde de oppositie tegen. Het gevolg: de gewone man draait er dubbel voor op.

Als GemeenteBelangen Midden-Groningen staan we voor diegene die ondersteuning nodig heeft. We hebben diverse regelingen om mensen te ondersteunen die dat nodig hebben. Mensen die het kunnen zouden wat ons betreft een tegenprestatie moeten leveren. Bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk, hulp bij groenonderhoud etc. Dit zorgt er ook voor dat mensen in hun ritme blijven, niet in een sociaal isolement terecht komen en sneller terug kunnen komen op de arbeidsmarkt.

We kennen in onze gemeente al vormen van schuldhulpverlening en saneringsregelingen. Dit geldt ook voor jongeren. Deze doelgroep is vaak extra vatbaar. We zien liever dat de landelijke overheid gaat inzetten op het beperken van zaken als Klarna, waarbij men achteraf pas hoeft te betalen. Hierdoor komen veel mensen, niet alleen jongeren in de problemen. Ook het opzetten van voorlichtingscampagnes en extra informatie moet onderdeel zijn van de preventie. Soms is het ook een leerweg door even in de sanering te zitten, waarbij er altijd maatwerk moet worden geleverd.

We zien op het thema jeugdzorg dat Den Haag het over de schutting heeft gegooid naar de gemeentes, helaas hebben ze ons niet de benodigde middelen erbij gedaan. Hierdoor komen wij, maar ook andere gemeentes dikwijls in de problemen. We proberen de kosten in de hand te houden. We willen hier echter ook niet steeds op bijleggen, het signaal dat dan aan Den Haag wordt gegeven is: "Zie je wel, die gemeentes leggen er zelf wel geld bij, dan hoeven wij dat niet te doen." Wij vinden dit een pertinent verkeerd signaal.

Hoofdstuk 5 Financiën

De afgelopen periode hebben we ons als GBMG maximaal ingespannen om het huishoudboekje van de gemeente op orde te houden. Waar mogelijk hebben we de lasten zoveel mogelijk geprobeerd te beperken. Op sommige punten zien we dat dat erg moeilijk is. Ook zien we dat de OZB soms veel emoties oproept. Helemaal als het niet klopt of er meerdere verhogingen achter elkaar komen. Hier moet aandacht en maatwerk toegepast worden. Uitgangspunt blijft dat de OZB niet een melkkoe mag worden, maar dat eerst het eigen huishoudboekje op orde moet zijn.

Daarnaast kijken we hoe we andere kosten in toom kunnen houden, waarbij we bij toekomstige bezuinigingen altijd eerst naar ons eigen ambtelijk apparaat kijken en we de burgers zoveel mogelijk willen ontzien.

Samengevat alle speerpunten op een rij.

GBMG staat voor:

- **Blijvend investeren in de openbare ruimte: kwaliteit en leefbaarheid waar het op orde is in stand houden, waar dit niet het geval is verbeteren**
- **Goede bereikbaarheid en voorzieningen nabij: aandacht voor verkeersveiligheid en het openbaar vervoer**
- **Burgers vroegtijdig betrekken (laten participeren) in het maken van beleid**
- **Meer reuring in de kernen en dorpen**
- **Investeren in een aantrekkelijke gemeente voor wonen, werken, leren en recreëren**
- **Nij begun is bedoeld om de gevolgen van de aardgaswinning te herstellen, de inwoner moet hierin centraal staan. Organisatiekosten moeten binnen de perken blijven**
- **Brede welvaart in Midden-Groningen naar een hoger niveau brengen**
- **Meer inzetten op preventie door jongerenwerkers.**
- **Preventieprogramma's starten op alle scholen in onze gemeente.**
- **Meldpunt voor overlast of intimidatie, zoals buurtpreventie of wijkagenten.**
- **Gerichte inzet van BOA's en wijkagenten in dorpen en wijken.**
- **Versoepelen van de verkeersstromen: oplossen knelpunten**
- **Vergroten verkeersveiligheid: nemen van maatregelen op het gebied van infrastructuur en gedrag**
- **Investeren in fietsveiligheid door aanleg van veilige fietspaden met daarbij horende verlichting**
- **Niet wachten tot er ongelukken gebeuren, maar risico's vooraf analyseren en voorkomen**
- **Parkeerbeleid dat werkt voor bewoners en ondernemers**
- **Meer samenwerking in de regio, betere handhaving**
- **Geen grote zonneparken en windmolens meer**
- **Meer groen in versteende wijken. Aanleg van groene daken blijven bevorderen**
- **Beschermen van het Groninger landschap en versterken biodiversiteit.**
- **Betrek meer burgers bij klimaatadaptatie. Met andere woorden: organiseer bewonersbijeenkomsten over de inrichting van hun buurt of wijk**
- **Afschaffen betalen per lediging groene container**
- **Afschaffen betalen inleveren groenafval bij het aanbrengpunt**
- **Zonnepanelen op daken van woningen en gebouwen, windenergie op zee**
- **Beschermen van het Groninger landschap en versterken biodiversiteit**
- **Onderzoek naar Aquathermie**
- **Renovatie en verduurzaming van bestaande woningvoorraad, met extra aandacht voor aardbevingsschade.**
- **Beperken ruimte voor woonspeculanten.**
- **Handhaving op en evaluatie van Prestatieafspraken met woningcorporaties.**
- **Leegstaande bedrijfs- of kantoor omvormen tot woonruimte.**
- **Programma Vrijkomende Locaties versnellen.**
- **Bouwen in zowel het stedelijk gebied als in de dorpen.**
- **Aanpassing tbv mantelzorgwoningen vereenvoudigen en geen onnodige belemmerende regels opleggen**
- **Waar mogelijk overbodige regelgeving verwijderen.**
- **Aandacht voor historisch karakter.**
- **Onderzoek naar premiewoningen.**
- **Alternatieve woonvormen als knarrenhofjes en tiny houses indien gewenst mogelijk maken**
- **Verruiming Starterslening realiseren**

- **Inzetten op behoud en verbeteren OV**
- **Verbeteren OV-voorzieningen zoals stations, bushaltes en fietsenstallingen**
- **Meer inzet op co-financiering voor ongelijkvloerse oversteken van het spoor**
- **Actief inzetten op een stop van de Nedersaksenlijn in Midden-Groningen**
- **Door werkervaringsprojecten en scholing begeleiden werkzoekenden naar werk**
- **Meer stage -en leerwerkplekken in samenwerking met het onderwijs**
- **Herstructurering bedrijventerreinen**
- **Nieuwe locaties bedrijventerreinen**
- **Geen grote datacenters of XXL- bedrijven**
- **Geen gedwongen privatisering**
- **Toegankelijkheid, aantrekkelijke en toekomstbestendige sportvoorzieningen**
- **Bijdrage aan gezondheid, welzijn en sociale samenhang**
- **Laagdrempelige aanbod en verduurzaming van sportvoorzieningen**
- **Ruimte aan ondernemers daar waar mogelijk**
- **Inzetten op kleinschalige initiatieven**
- **Integrale aanpak recreatieve activiteiten**
- **Integraal plan havengebied Zuidbroek**
- **Meer gebruik van Marketing Midden-Groningen**
- **Waar mogelijk camperplaatsen toestaan**
- **Duidelijke bewegwijzering dmv bruine borden**
- **Geen extra regelgeving**
- **Cultuur bereikbaar in zoveel mogelijk dorpen en wijken**
- **Behoud van het BrandweerMuseum Sappemeer.**
- **Sterke en toekomstbestendige musea.**
- **Afronden Scholenprogramma dmv bouw scholen Muntendam en Kropswolde**
- **Alle scholen uiteindelijk naar Gezonde Schoolpleinen**
- **Onderwijs op MKB laten aansluiten**
- **Bevorderen MBO-onderwijs tbv onze eigen scheepsindustrie en toebehoren**
- **Actieve participatie van ouderen**
- **Inzetten op KortDurende Opvanglocaties voor revaliderende ouderen**
- **Daar waar mogelijk de omgeving van de ouderen mobiliseren**
- **Inzetten op preventie**
- **Preventie en vroegsignalering: investeer in laagdrempelige ondersteuning zoals opvoedhulp en jongerenwerk**
- **Participatie van jongeren: betrek jongeren actief bij beleid dat hen raakt.**
- **Samenwerking: integreer onderwijs, zorg, welzijn en veiligheid in lokale aanpakken**
- **Inclusie; Zorg voor gelijke kansen, ongeacht achtergrond of beperking**
- **Subsidieer lokale projecten die bijdragen aan verbinding en gelijkwaardigheid**
- **Faciliteer plekken waar mensen elkaar kunnen leren via taal, kunst en verhalen**